

Dar neatrasti turistiniai objektai Lietuvoje: mitologiniai parkai

XXI a. pradžioje Lietuvoje ėmė rasti iš esmės naujas (išskyrus Juodkrantės Raganų kalną) reiškiny – mitologiniai parkai, takai, kalnai, kalvos bei skulptūrinės kompozicijos. Šiandien jau galima lankyti bent keletą tokių objektų. Tai jau minėtas Raganų kalnas Juodkrantėje, Dūkštų ažuolino pažintinis (mitologinis) takas (Vilniaus rajonas); Balsių gyvenvietės mitologinis parkas (Vilniaus rajonas), Naisių mitologinis parkas (Šiaulių rajonas); baltų mitologijos parkas Kretingos rajone; Sirvėtos mitologinis takas (Sirvintų rajonas), Kulautuvos mitologinių skulptūrų takas (Kauno rajonas), Dovilų mitologinių skulptūrų kalva (Klaipėdos rajonas). Bendras visų šių mitologinių objektų (parkų, kalnų, takų) kūrėjų siekis – pritraukti lankytojus. Vieni fiksuoja tikslų lankytojų skaičių, kiti tik apytikrį, tačiau visi pripažįsta, kad lankančių šiuos objektus skaičius nuolat didėja. Tiesa, patys parkų rengėjai, kūrėjai tikslą nusako kiek kitaip: *parodyti visų baltų genčių senovinę mitologinę pasaulėžiūrą; parodyti kalno grožį; kad lankytojai pajautų aplinką, suvoktų gamtos dėsnius; įprasminti mitologinių būtybių vardus.*

Raktažodžiai: turistiniai objektai, Lietuva, mitologiniai parkai, senovinė mitologinė pasaulėžiūra.

Олеся НАУМОВСЬКА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**Мілітарна містерія: сакральні практики
сучасного українського військового побуту**

Доповідь присвячена аналізу феномену сучасної мілітарної культури України як частини національної ідентичності, що ґрунтується на глибоких історичних і сакральних традиціях. На матеріалі польових досліджень, проведених у період з 2022 по 2025 рік серед учасників бойових дій, простежено неофіційні ритуали посвяти, обереги, прикмети, які функціонують як прояви вернакулярної релігії в армійському середовищі, що демонструє трансформацію міфологічних структур мислення, актуалізації релігійних практик у контексті військової повсякденності. Особлива увага приділена культу мертвих і ритуалам переходу як неінституціоналізованим формам сакрального. Висвітлено взаємодію традиційної релігії із локальними практиками, що апелюють до архаїчних уявлень про честь, смерть і посвяту. Доповідь репрезентує сучасний український військовий побут у контексті реконфігурації національного міфу, релігійних символів і семантики жертвності. Дослідження базується на методах візуальної антропології, глибинного інтерв'ю, залучення цифрових наративів та порівняльного аналізу.

Ключові слова: мілітарна культура, традиція, вернакулярна релігія, міфологічні уявлення, культ, ритуал, символ.